

Debrecen 1907
220

XXXIX. évfolyam

218 szám.

Kedd, 1907 szeptember 24

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen minden nap reggel.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: Félévre 6.— K. Negyedévre 3.— K.
Vidéken: „ 9.— „ „ 4.50 „

Főszerkesztő:

Dr. VARGA LAJOS.

Felolvasó szerkesztő:

SZATHMÁRY ZOLTÁN.

Egyes szám ára 4 fillér.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Arany János-u. 2. sz. Telefon 412.

Nem sikerült.

... És a kiegyezési tárgyalások nem vezettek eredményre. És a sikertelenség még sohasem okozott oly megnyugtató örömet, mint ez. Hetek óta olvastuk, hogy végre sikerült a kiegyezés és most az egész ország megkönnyebbülten lélegzik fel, hogy mégsem sikerült.

A Wekerle-kormánynak rég volt ilyen sikere, mint e „sikertelensége”. Mert hiába — most utólagosan már bevallhatjuk, — nagyon reszkettünk a kiegyezési tárgyalások sikerétől. Féltünk, hogy nagyon drágán fogja megfizetni azt az ország.

Megnyugtató örömmel írjuk mi is alá Kossuth Ferencnek jogosan büszke kijelentését, hogy „a magyar kormány nehéz körülmények között megállotta helyét”.

Igenis, megállotta helyét és mi biztosra reméljük, hogy e helytállásban jövőre se fog a legkisebb mérvben is megingatni.

Az osztrák kapzsiság és telhetetlenség most az egyszer csődöt mondott. A telhetetlenség tulfeszít-

tett hurja szétpattant. Az osztrák kormány igaztalan túlköveteléseivel szemben a magyar kormány egyszerűen hátat fordított a császárvárosnak, hazajött Budapestre és megszakított minden további tárgyalást.

Az osztrák kormány nagyon felsült a junktim-taktikájával. Ha ezzel nem hozakodik elő, talán már megvolna a kiegyezés. Most pedig — reméljük a jobbat — a kiegyezési tárgyalások mérlegét lezárhatjuk azzal a megnyugtató tudattal, hogy azok végkép meghiusultak.

Ha nem sikerül a kiegyezés — pedig ismétéljük jobb reménységünket, hogy nem fog sikerülni — ugy az 1889: XXX. t. cikkben kimondott viszonyosságnál fogva huzzuk-vonjuk még egy ideig az Ausztriával való gazdasági közösség terhét, míg a kereskedelmi szerződések lejártával, megvirrad teljes gazdasági önállóságunk. Sőt, ha Ausztria a viszonyosságot megsértene, még hamarabb is. De addig is egy hatalmas lépéssel közeledhetünk gazdasági önállóságunk felé.

Ha a kiegyezés törvényileg nem

vihető keresztül, úgy teljesen szabad kezet nyerünk a bankügy rendezésére már ez év végével. Ezt a szabad kezet nem szabad újból megkötni. Jövő év január 1-ével kihurcolkodhatik ez országból az osztrák bank és helyét elfoglalhatja a magyar nemzeti bank.

Oly régen sinylődünk már az osztrákok gazdasági járma alatt, hogy szinte hihetetlennek tűnik fel, hogy jövő évben már magyar nemzeti bankunk legyen. Pedig, ha Ausztriával nem köthetünk becületes, méltányos kiegyezést: ez be fog következni, mert be kell következnie. Oly hatalmas lépés lesz ez gazdasági önállóságunk felé, hogy ezt még a darabont-rágalom és gyanúsítás se kicsinyelheti le.

Megnyugvással töltheti el az országot, hogy Wekerle-kormány se a bankkérdésben, se a kvóta emelésére vonatkozólag nem engedett egy betűt sem eredeti álláspontjából és erősen hisszük, hogy nem is fog engedni. És ha nem enged, az egész ország fogja ismételni Kossuth Ferenc kijelentését.

Az ajtó bezáródik.

— A „Debrecen” eredeti tárcája. —

Írta: Krudy Gyula.

I.

Berta néni így beszélt estenden:

— Péter, jöjjön be és üljön ide a kályha mellé. Közelebb fiam; és ha nincsen terhére, piszkálja meg a paraszat édes fiam. Persze csak úgy, ha az nincs terhére, kedves Péter fiam.

Péter megigazította a tüzet, aztán leült. Gubbasztott, meg fejté a tenyerébe hajtotta és csodálatos banatra teremtetett szemével hosszan nézett a tűzbe. A néni közben természetesen beszélt halk, hosszú hangokon, amiből kiérzett az asszonyos gyöngédség és ez puha köpenyeként borította be a szobát.

Péter, kérem, Péter... A bajok még mindig nem multak el. Még mindig vannak panaszok, a miket önmagának mond el, vívódik és tépelődik olyan dolgok felett, amelyek, ha bizalommal hozzám fordulna segítenék....

A néni szerette a beszélgetést. Péter azonban nem. Ő a csendre és nyugalomra pályázott, amikor ide költözött a Berta néni házába.

Vagyis inkább idehozták őt meggyó-

gyulni. — Az ólomdarab, aminek a szívébe kellett volna repülni, félrement. (Egy virágos kerti házikóban bucszkodott el az élettől Péter. A kertészek ráörtek az ajtót, Klop bácsi, az a tudóska falusi doktor bicceve érkezett.) Az élet kedves, ha azelőtt nem volt, lehet e most? A néni úgy kezelte, mint a „himes tojás”, mint sűrűn írja is a levelekben, de mi van itt új, amiért Péternek ide kellett jönni, hogy felejthessem? E girbe-görbe utcas vén város, ahol nyílaló mellével alig járhatja meg a lépcsőket, amiket még az utcán is szeretettel használtak a régi nagyfejek?

Vagy tán a Berta néni tornyos háza? Ahol minden sötét? A falba vágott ajtó az utcáról a pitvarba visz, de a gyertyavilág itt nagyon el kelne; lépcső következik, ismét lépcső és hogy sirnak, vinyognak ezek, ha rájuk lépnek.

A mult század panaszai hallatszanak a pincéből, néha csak a bolthajtásos ámbituson befordulva, mintha valami nagy sóhajtás szállna az ember arcába. (Fenn nyitva van a kis ablak. És a szobák? A képek a falon? A terpeszkedő székek bosszantóan játszák a penziből menő öreg hivatalnok szerepét.)

Az utból félre tenni alig lehet őket. Még egy csitri kis asztal is kiáll a szoba közepére, ha Péter keresztül akar menni.

Péter rosszkedvűen dobta félre, de a Berta néni panaszos, hosszú hangja már hallatszott is valamerről:

— Péter, kedves fiam, ha kissé vigyázná, fiam. Az az asztal a szépanyámé volt. Fésűködő asztala. A szépanyámnak, Dórics Margitnak, aranyszínű haja volt, ezt mondta az a vallon-kapitány is, aki... Ej, ej, hogy felejt az ember! Persze, persze, ha én most a nevét tudnám annak a déleceg katonának, aki itt táncoltatta a lovát lenn az utcán, Dórics Margit meg e rostélyos ablak mögül nézte, ha nevét tudnám...

Ez estén még többször szóba jött a kapitány. Péter tenyerébe támasztotta a fejét és a tűzbe nézett.

II.

A néni házában az élet csendes volt és zajtalan. Ha a porcellán nippek nem törtek volna olykor-olykor, lefordulván a hórihorgos asztalkákról, bizonyosan egyéb soha sem történt volna.

Péter itt élt már két hónap óta és próbált meggyógyulni. A szíve sebekkel volt teli, — csalódások keserű siralmától zengett a lelke. Megrázódott — ha a multból az árnyak előszálltak

Két fehér kar csillanását látta néha a sötét szobában. Amik átölelik és bánatos

FASZÉN

Telefon 566. sz.

és kovács köszén a legolcsóbbna
NEUMANN GYULA festék- és szénkereskedőnél szerezhető be.
Debreczen, Hatvan-utca 5. szám alatt.

A kiegyezés kérdése.

Budapest, szeptember 23.

(Saját tudósítónktól.) Politikai körökben élénk feltűnést kellett és már ma sok szó beszédre adott alkalmat az a cikk, amely a berlini „Börsecurrier“ hasábjain tárgyalja a kiegyezés problémáit.

A cikk az elfogulatlanság hangját igyekszik megtartani, de kivüláglik belőle, hogy a mi helyzetünket, küzdelmeinket nem tudják még odakinn megérteni.

Egy magyar politikus a következőket mondotta munkatársai előtt a cikkről:

— A mi harcainkat nem fogják eldönteni külföldi újságírók. A midőn én kezembem veszek olyan külföldi cikket, amely a mi viszonyainkkal foglalkozik elsősorban nem is a lényeg, hanem a hogyan érdekkel. Nem az ő álláspontjuk, hanem az, milyen szemmel nézik Magyarországot. — Nos, a szóban lévő laprólunk következőesen mint független, önálló, Ausztriával teljesen egyenrangú országról beszél.

Ez természetes dolog, de ebben a tekintetben annyi csalódás, annyi kellemetlenség ért bennünket, hogy én szívvel örvendek a javaslat minden — utóbbi időben igen gyakran ismétlődő — kis jelének, ha a lényegre nézve a véleményem el is té.

A függetlenségi párt több tagja különféle folyó pártügyekben, első sorban a kiegyezés miatt ma ismét szeretett volna Kossuth Ferencsel konferálni. A kereskedelmi miniszter azonban meglehetősen fáradtan érkezett vissza szeghalmi Kossuth-szobor leleplezéséről, úgy hogy hívei nem akarták zavarni.

Ma este azonban, ha valami közbe nem jön, meg fog jelenni Kossuth a párklubban, a hová egyre nagyobb számmal járnak fel a képviselők.

A másik két párt közül csupán az alkotmánypárt csendes. A néppárt tagjai igen gyakran találkoznak és aliandóan élénken tárgyalják a párt helyzetét.

Városháza és vármegye.

Elutasított kérelem. Pihenőencsen Mansfeld J. iskolát alapított, melyben hülye és gyengeelméjű gyermekek nyernek kiké-

fejét körülfonták. Aztán ha hirtelen félre-nézett, megrezent a szempillája — mintha árnyék suhant volna el a fal mellett, — nesztelenül és ijedten egy feketeruhás nőalak el, egész el. Elvesztett a homályban minden. Csak az elhagyatott, magános feketeség maradt, ami sűrűn és fojtón ülte meg a világot.

A nehéz esendbe aztán beledördült egy pisztoly, de az a nő, a Péter mátkája, aki aztán visszaküldte a jeggyűrűt, — már elűnt. A fák, a bokrok bólogattak a csipős keleti szélben a betört kerti házi ajtón keresztül. Rezgő méhek repültek a virágok felett, — fenn a gerendák között dudorászva bujdosott egy nagy fekete darázs, utat keresvén kifelé a szép világba...

A szomszéd szobában lépések hallat-zottak. A néni hangja szállt is már:

— Péter, kedves fiam, lépjen be. Valaki itt van...

A néni nevetett, — de közben bólogatott is a fejével.

Félig kitérta az ajtót. Odabenn a függő-lámpa kerek fényt szórt a himzetes terítőjű asztalra. A zongora sötét deszkázata tompán fénylött. Péter belépett. Berta néni, mintha kellemesen csiklandozná, kacagott magában.

zést és részesülnek felügyeletben. Az intézet tulajdonosa egy alapítvány tételét kérte a városfól. A város viszont a közoktatásügyi miniszter véleményét kérte ki, aki átiratában figyelmeztette a várost, hogy magánintézet részére alapítványt nem tehet. A tanács tegnapi ülésén ezért elutasította Mansfeld J. kérelmét.

Műtanrendőri bejárás. E hó 28-án reggel 8 órai kezdettel esték meg a Bánkra vezető iparvut műtanrendőri bejárását. Ez alkalommal a kereskedelmi miniszter megbízásából az országos vasuti és hajózási főfelügyelőség egyik kiküldöttje fogja a kormányt képviselni.

Az első teljes tanácsülés. Az elmúlt nyár folyamán, már kora tavasztól kezdve, hol az egyik, hol a másik városi tanácsületi tag volt szabadságon, hivatalos küldetésben. Így aztán már április végétől kezdve nem volt olyan tanácsülés, melyen valamennyi tag részt vehetett volna. Tegnap történt ez először s a tanácsülés végén az elnöklő polgármester afeletti örömeinek is kifejezést adott, hogy végre-valahára az egész tanácsot együtt láthatta.

Városi ügyek.

Tanácsülés a városházán.

Fontos ügyek elintézése.

— szeptember 24.

(Saját tudósítónktól.) Tegnap délelőtt 9 órai kezdettel tanácsülés volt a városháza kistermében.

Több fontos s egy egész sereg folyó ügyet intézett el a városi tanács ez ülésén.

Az ülésről a következő tudósítást adjuk:

Jelen voltak Kovács József polgármester elnöklő mellett Magoss György dr. tiszti főügyész, Vecsey Imre főjegyző, Török Gábor erdő-

mester, Roncsik Lajos főszámvevő, Végh Gyula főkapitány, Körner Adolf, Király Gyula, Oláh Károly, Bészler Kálmán, Csóka Samu, Szabó Kálmán tanácsnokok, Konez Akos főlevéltárnok és Varga Károly tb. tanácsnok mint jegyző.

Az ülés megnyitása után az egyes referensek előadásában intéztek el a következő fontosabb ügyeket:

Szeszgyár a Pallagon.

A Hidvéger testvérek még a múlt évben bejelentették, hogy a Pallagon egy mezőgazdasági szeszfőzdet akarnak építeni. A szeszgyárat 1908 évi október 1-ig legkésőbb üzembe kell helyezni s erre vonatkozólag a pénzügyigazgatóság 2200 kor. biztosíték bételét kérte a vállalkozóktól. A Hidvégerék arra kérték a várost, hogy tegye le helyettük a biztosítékot, de a tanács e kérelmet nem tartotta teljesíthetőnek.

Az erdői kaszalók vásárlása.

A Guton levő 9000 hold erdő területből 8000 hold Debrecen városáé. A város most a több birtokos tulajdonát képező 1000 holdat is meg akarná venni, de a tulajdonosok oly horribilis árakat kérnek érte, mekkorákat a város meg nem adhat. Azt hiszik a tulajdonosok, hogy bármekkora árakat is kiszajtolhatnak a várostól s arra nem is gondolnak, hogy a holdanként ígért 600 koronát sem adják meg később.

Megüresedett alapítvány a gazdasági akadémián.

A múlt év végével egy alapítványi hely üresedett meg a pallagi gazdasági akadémián. Ez alapítványi helyet Debrecen városa adományozhatja még debreceni illetőségű hallgatóknak. A tegnapi tanácsülés elhatározta, hogy az alapítványi helyre pályázatot hirdet a helybeli lapok útján.

A makktermés értékesítése.

Ez évben mindössze a Pácon volt nagyobb makktermés, míg a többi erdőrészek tölgyfái alig-alig hoztak gyümölcsöt. A városi tanács elhatározta tegnapi ülésén, hogy a makktermés legeltetési jogát, de ha kellő számú sertést nem hajtának ki, a makkot összeszedik s vagy a piacon adják el, vagy

— Teréz van itt, Péter a Teréz. Persze tán nem is ismeri már.

Teréz felemelkedett és kezét szorított a férffal. Hosszan ránézett. A tekintete érdeklődéssel tapadt a Péter sápadt arcára. Mintha mondaná: „Lám, ilyenek azok az emberek, akik a nőért megölik magukat?... és épen Heller Péter az, aki ezt teszi?”

Egymás mellett ültek. A néni beült egy sarokba az ő kínai figurái közé és nevetgélve bólogatott onnan a fejével, mintha ő maga is valami porcellán volna.

— Őt éve nem láttam — mondta Teréz. A férfi a földre nézett.

— Őt év...

— Igen. Magával sok minden történt ez alatt. Velem semmi sem. Csak vénebb lettem.

Teréz figyelmesen szegte a tekintetét Péterre. Szőke, huszónöt esztendősen leány volt. Talán messziről atyafiságban voltak. (Berta néninek kedves témája volt ez, valahányszor Teréz meglátogatta és a jó hölgy összezsapta a kezét: „ó, várjál csak, várjál csak, a te nagyanyád meg az én apám testvérgyerekek voltak nemde?”) de Péter nem sokat törődött Terézzel soha. Teréz felnőtt, nagy leány lett, már vénülő. Péter csodálkozva nézte most. Mintha a régi dolgok, a mik elmúltak és elhomályosodott előttük,

most ujjannan támadnának fel és világosabban volnának, mint azelőtt.

Például egy tekintet, egy szó, ami akkor elrepült s nélkül, hogy meghallotta volna az, akinek szólt. Csillagos májusi éjszakán valami tavaszi nagy mulatságból kísérte haza Terézt. (Berta néni boldogan tipegett oldalvást.) És a leány azt mondta, hogy ő sohasem fog férjhez menni. A hangja, a hangja... A szive dobogott a hangjában. De csak egy sóhajlásnyi volt az egész. Már elmúlt. Egészen elmúlt. Még az is, hogy Péter kérdezhetné:

— Ha én kérném, Teréz? ... Hozzám sem? Nem-e?

Teréz talán nemet mond, de a múlt más színeket mutat. Teréz, Teréz... Most itt ül és nézi azt az embert, aki egy más leányért a szívébe akart lőni.

És Péter is csodálkozva nézte. „Ez volna a Teréz, a Teréz?” A leány lehunyta a szemét a férfi pillantására. Berta néni nevetve szólalt meg a csendben:

— No, kedves fiam, nő, kedves fiam... Mozogj, tégy, beszélj; te nem tudsz a nők körül forogni. Mert a nők, kedves fiam, olyanok, hogy elvárják, hogy szépeket mondjanak nekik... Ugy bizony.

Péter kedvetlenül fordult. A leány fel-nézett. Halkan mondta:

ÉRTESÍTÉS.

Tudatom a nagyérdemű közönséggel, hogy **tíz év óta fenálló cipész-üzletemet** saját készítésű cipő-raktárral megnagyobbítottam. Raktáron tartok férfi- női- és gyermek-cipőket, jó és szép kivitelben. Cipőimnek tartóssága mellett az az előnye van, hogy a lábra jó fekvésű és kényelmes. Mérték utáni megrendelések bármely érzékeny lábakra hajlékony és merev lúdtalpúknak orvosi felügyelettel készítését jótállás mellett vállalom, melyet több köszönő levél igazol. — Maradok kiváló tisztelettel **GRICZMANN GYULA** orthopéd mű-cipész, Debreczen, Piac-utca 20. szám alatt. (Városház épület.)

pedig új erdőültetés céljából magnak használnák fel.

Kaszáló-bérlés.

A guti erdőben lévő kaszáló bérbeadásával a városi tanács Magoss György dr. főügyészt és Király Gyula gazdasági tanácsnokot bízta meg. Ketten jelentkeztek a bérlésre s a tegnapi tanácsülésen a kiküldötték indítványára a kaszáló-bérlés, bár két egyenlő ajánlat érkezett be, Szücs Istvánnak, a régi bérlőnek adta a tanács.

Megköszönt adomány.

Trencsén városában, a tót tanítók gyermekeinek magyar szellemben való nevelésére alapított internátusnak a város annak idején 25 koronát adományozott. A trencsénmegyei tanítótestület meleghangú levélben köszönte meg ez adományt.

Új tűzoltó szertár.

Jó messze esik a város központjától, de még messzebb a tűzoltólaktanyától a Nyulason inneni városrész. S ha azon a környéken tűz ütne ki, kiszámíthatatlan pusztítást okozna akkorára, mire a tűzoltók teljes felszerelésükkel kiérkeznek. Éppen ezért a nyulási barakok egyikébe tűzoltószertárt rendeznek be, sőt már a legszükségesebb kellek, egy hatalmas tűzifeskendőt be is szerzett a város s azt az új szertárba ki is vitette.

A miről nincs szabályrendeletünk.

Két átirat érkezett Debrecen városához. Az egyik Szegedről, a másik Nagyenyedről. A szegedi tanács az elhagyott gyermekek érdekében készült szabályrendelet, a nagyenyedi pedig kövezési és burkolási szabályrendelet megküldését kérte.

Mind a két város hasonló szabályrendeletet akar alkotni s áttanulmányozás végett kérte azok megküldését. De Debrecennek ilyen szabályrendeletei nincsenek s így a tegnapi tanácsülés nem tudta a kérelmet teljesíteni.

A Csokonai-kör a Kazinczy ünnepen.

A Kazinczy család a költő emlékének.

— szeptember 24.

(Saját tudósítónktól.) Az érsemjéni kegyeletes Kazinczy-ünnepen az irodalmi társaságok közül a Csokonai-kör volt legtöbb küldöttel képviselve; Géresi Kálmán elnökön, Komlóssy Arthur alelnökön és Kardos Albert titkáron kívül a körnek még több választmányi és rendes tagja jelent meg az ünneplők sorában. Komlóssy Arthur tette le a kör koszorúját, melynek szalagjára Csokonai „Anakreoni dalainak” ajánlásából vett jellemző idézet, volt nyomtatva:

„Kazinczy, Földil kik belőlem már-már poétát tettek.”

De nemcsak a Csokonai-kör, hanem Debrecen egész városa méltó módon kivette a részét ez országos irodalmi ünnepélyből. Weszprémi Zoltán főispán, az ünnep egyik diszelnöke, városi és vármegyei tisztviselők, kollégiumi tanárok és tanuló ifjak, a Kazinczy és Fráter-családoknak Debrecenben élő tagjai egész kis Debrecen formáltak Érsemjénben és Érmihályfalván.

*

A Kazinczy-család szépen és nagylelkűen tanusította kegyeletét halhatatlan ősiük iránt a folyó hó 21-en tartott érsemjéni ünnep alkalmából. Nem csak úgy, hogy több érdemes tagja, mint Kazinczy Lajos törvénytudós bíró, Kazinczy Gábor kir. táblai bíró, Kazinczy Béla nyugalmazott kataszteri felügyelő stb. megjelent az ünnepen, hanem még inkább azzal, hogy a család magára

vállalta a Fráter Sándor által ajánlódott Kazinczy-szobor és a környező kis park gondozását. Kazinczy Gábor kir. táblai bíró e célra szonnal le is tett 2000 koronát örök alapítványul Végh József érsemjéni ev. ref. lelkésznek, az ottani szobor bizottság elnökének kezébe.

A városi szegényház ügye.

Az augusztus havi kimutatás.

— szeptember 24.

(Saját tudósítónktól.) A városi szegényház múlt havi forgalmáról elkészült jelentés tegnap került a városi tanács elé.

Igy tudomásul vette a tanács Kiss Lajos gondnoknak az intézet forgalmáról, a szegények foglalkoztatásáról s a konyhakert jövedelméről, továbbá Balkányi Emil dr. intézeti orvosnak a szegényházi ápoltak élemezéséről és egészségi állapotáról szóló jelentését.

Kiss Lajos gondnok a szegényház augusztus havi forgalmáról a következő jelentést adta:

Augusztus folyamán az intézett szegényeinek száma 101 volt. Ezek közül 76 férfi, 25 nő. Ebből mint kórházi ápolást igénylő a közkórházba szállított 1 férfi. Önként távozott 2 férfi. A hó végével ápolás alatt marad 73 férfi, 25 nő, összesen 98 egyén. Beteg volt s gyógykezelés alatt állottak 23-an, ezek közül 12 férfi, 11 nő.

Az intézet szegényei augusztus hó folyamán tolfosztással, a szegényház tulajdonát kepező nagyerdei fűztőp levágásával, kosár-kötéssel, a szőlőtelep kötözésével és kapálásával foglalkozott.

A konyhakert termékeinek elárúsításával 1582 kor. 93 fiúér foly be, mely összeget az alamizsna váltásig alapoz csatolta.

Az orvosi jelentés szerint, — a gondnok jelentésében foglaltakon kívül, — a köztisztaság és élelmezés kifogástalan volt.

A tanács a jelentést jóváhagyólag tudomásul vette.

— Mi ismerjük egymást már olyan rég, hogy nem szükséges, hogy udvariasak legyünk egymáshoz. Nemde?

Péter összeharapta az ajkát.

— Ugy? Bant? Miért? Heves lett. És keserű, meg fajt az — hogy szól, de mégis mondta, ha a szive is beleszakad: — Tan az bánja, hogy más leányért akartam magam megőni? És nem magáért?

Fehér halotthalovány lett. Vonaglott a melle. A szeme égett. De uralkodott magán: — Kérem, erről ne beszéljünk — szólt halkán.

A férfi remegett. Nagyon szégyelte magát, hogy ilyent mondott. És fajt, hogy megbántotta ezt a leányt, Terézt, aki voltaképpen sohasem volt rossz hozzá. Sőt tán... tán jó.

Összeráncolta a homlokát. A nippék közül kiszökkent a fürgé Berta néni és miután néhányszor felkacagott, társalgást kezdett a csodálatos viselkedésű doktorról, aki szemben lakik és egész nap énekel a klavir mellett. Sokszor fészületlenül. Berta néni természetesen megfiedte a doktornét:

— Pedig már nem fiatal a szentem!

III.

Másnap látogatába ment Péter. A leány szívesen fogadta, leültette az ablakhoz, amelyik az Ipolyra néz.

— Maga csodálatos ember, Péter, és ismerem magát... És fajt, hogy megsértett. De mert kér, megbocsátok. — A leány a kezét nyújtotta Péternek. A férfi felemelte és az ajkánzó akarta szoritani, de Teréz gyorsan visszavonta. — Nem szabad?

A leány a fejét ingatta és méltázón nézett maga elé.

— Aze őtt... Azelőtt más volt hozzám Teréz, — szólt zavartan férfi.

A leány rányitotta nagy világos szemét. Az areát fele fordította:

— Azelőtt? Öt év előtt? Vagy még előbb?

A férfi hallgatott, Teréz a multról beszélt:

— Maga itt nőtt fel, itt ebben a városban. Előtem, együtt; akkor egyszer, öt év előtt elköltözött innen. Itt hagyta e várost és kibékült a szüivel. Boldog volt-e azóta? Nem. Én sajnálom magát.

— Sajnál? — kérdezte tompán a férfi. — Haragszik? Ne tegye. Én nem akarok ezzel rosszat mondani magának. Nem ismerem azt, akiért boldogtalan volt, nem ismerem azt a viszonyt, aminek ilyen vége lett, hisz maga nem irt nekem soha. Mert soha sem jutottam az eszébe. Tudja, hogy azelőtt én pótoitam magánál a jóbarátot, emlékszik-e?

A férfi csodálkozva nézte a leányt. Ah, hogy felejtett ő. Mindent, mindent... Hisz ő ezt a leányt szerette, de nem szerelmel, hanem forrón és hűséggel, amint a nővért szokas szeretni. Ez a leány pajtása volt neki, önkéül nem is tudott jóformán gondolkodni és nemesea élni. Ah, amult... Ma itt áll szépen és kifejlett erősen ez a leány és világos szemébe ömlik a fény az ablak felől. Izgatott lett Péter. Szerette volna, ha szólnia sem kellene és a leány megértene azt a vágát, ha ő mindig itt óhajtott volna maradni, hogy úgy érzi ma, hogy vétkezett, mikor elment innen, itt hagyván a vén várost girbe-görbe, grádicsos utcáival.

De Teréz beszélt még:

— És megbánta-e, amit tett, Péter? Vagy sajnálja, hogy az a golyó nem talált jobbra?

Péter lehajtotta a fejét.

— Sajnálom-e? — Néha nagyon, már fáj az élet. Új alig van benne, — és a régi dolgok, amikért édes volt élni, elmúltak, — én úgy látom ezt az egész dolgot, mintha a kisértek országában járnék. A hold magasan uszik jéghegyek felett. Csend van, meg sivárság. Ami a hang hallatszik, az a pokol nótája... De szomorúság ez. Tán nem tenném meg újra.

— Azt mondja, csak tán?

Győrfi Sándor * kötszer, pipere és férfi divatru üzlete * **megnyilik** * a Simonfi-utcai bérházban október hó 1-é

Tűzrendészeti felügyelőség Debrecenben.

A tűzoltószövetség ülése.

— szeptember 24.

(Saját tudósítónktól.) Hajdumegyei tűzoltó szövetsége vasárnap délelőtt 10 órakor tartotta meg az alakuló közgyűlés utáni első ülését.

Jóllehet az alakuló közgyűlésen az összes hajdumegyei tűzoltótestületet felhívták a megjelenésre, mégis csak 10 község testületének megbízottja jelent meg az ülésen. Kilenek község nem képviseltette magát.

Az ülést Szikszay Gyula, a szövetség elnöke nyitotta meg.

Először arról volt szó, hogy vajjon fenn tartják-e a szövetséget vagy nem. Többen szólaltak fel s tekintve, hogy a jelenlevők hajlandóknak mutatkoztak a szövetségbe való belépésre s hogy 2 község tűzoltótestülete írásbelileg jelentette be hasonló szándékát, elhatározták, hogy a szövetséget továbbra is fenn tartják.

Majd az új alapszabálytervezetet vették beható tárgyalás alá s azt pontról-pontra elfogadták s megerősítés végett a minisztériumhoz határozták felküldeni.

Az új alapszabályokat megerősítő miniszteri határozat leérkezéig a tisztikart kiegészítették.

Megválasztották alelnöknek Ritók István kabai tűzoltóparancsnokot, tűzrendészeti felügyelőnek pedig Publíg Ernő debreceni tűzoltóparancsnokot.

A tűzrendészeti felügyelőség illetően való megalapításával a hajdumegyei tűzrendészetet tette egyöntetűvé a szövetség.

A férfi keserűen kiáltott fel:
— Hát miért ne? Mért ne?
Teréznek remegett az ajka.
— Mar vége volna mindennek?
— Még nem, ha akarja — mondta hirtelen Péter és a lány keze után nyúlt.

Teréz hátralépett:
— Ha én akarom?
— Teréz...
— En? En rám gondol, Péter? — A leány fájdalmasan esodálkozott. Az első pillanatban az jutott eszébe, hogy Péter tán megakarja kizozni.

— Igen, magára Teréz. Most, ma, meg tegnap egész hosszú, álmatlan éjjelen, töprengtem azon, hogyan nyerhetném vissza azt, amit elvesztettem, vagy talán még többet is nála. Magára gondoltam. Magára Teréz, hisz mi megértjük egymást, ha nem is beszélünk sokat, Teréz! — mondta a férfi és egyik karjával szeliden átölelte a leányt.

És beszélt tovább gyöngéden, suttogva:
— Teréz, maga szeret engem, Teréz, ne szóljon még, látom, hogy mit akar feladni, várjon, Teréz... Hát mi lesz belőlünk, ha meg nem fogjuk egymás kezét? Én szomorú, elhagyott ember vagyok, maga magános, vén leány, Teréz... Nem szebb-e élni velem együtt. Gondolna engem és én gyöngédséggel venném körül...

Kazinczy szobra Érsemlyénben.

Szoborleleplezés a szomszédban.

Fényes hangverseny Érmihályfalván.

— szeptember 24.

(Kiküldött tudósítónktól.) Tegnap folyt le széles keretek között Érsemlyénben az országos Kazinczy-ünnep, a Fráter Lóránd ajándékozta szobor leleplezésével párhuzamban, melyen az ország összes irodalmi egyesületi: a Magyar Tudományos Akadémia, a Petőfi-társaság, Kisfaludy-társaság, Csokonay-kör, Kőlesey-társaság Szilágyi István-kör stb képviselőinek, számos megyei, politikai és társadalmi előkelőségnek, a szomszédos vármegyék és városok kiküldötteinek s képviselőinek részvételével.

A szobor mellszobor, mely Horvay vésője alól került ki s az országosan ismert s igen nagy népszerűségnek örvendő dalköltő, művész Fráter Lóránd ajándékából került a nemzet, közelebből Érsemlyén község, mint Kazinczy szülőfaluja birtokába, már régebben ott állott a református templom előtti nagy térségen, alig száz lépés távolságra Kazinczy szülőházától. Most széles tért magába ölelő vasráccsal körülvéve várta a leleplezés mozzanatát.

Hatalmas koszoruhalmaz húzódott végig a védkerítés mentén, szemet és lelket gyönyörködtető képet nyújtva a szemlélőnek.

A szobor körüli bekerített teret, melynek magaslatos közepén a már 1859-ben emelt oszlop tetejére helyezett még leleplezettel mellszobor állott, nagy és előkelő község töltötte be, részint a hivatalos képviselők, részint a közvetlenül meghívott vendégek imponáns tömegével. A rács körül pedig hatalmas érdeklődő tömeg borította el az egész környéket, kiket a bejáratokat elálló esendőrség a zárt kerítésen belül nem bocsátott.

A leleplezés.

A zászlókkal díszített házakból mind előserglettek a lakók, de nemesupán Érsemlyénből, hanem az összes környékbeli falvakból is. Az így lassanként óriásira nőtt tömeg lelkes éljenzése közben nyitotta meg az ünnepélyt Végő József érsemlyéni ref. lelkész magas szarnyalású szép imádságával. Azután Négyessy László, a Kisfaludy-társaság képviselője méltatta szépen stílusát, ér-

A leány küzdött magával. Itt van, itt van... Ami még lehet az életben azután?! Ujjongott a szíve, mámort érzett és minden illat arcába szállt. De egyszerre, mintha hideg szél érte volna. Fagyos kinnal rezgett fel. Szinte kiáltott:

— Nem, nem... Legyek vén, legyek magános. De nem akarok a második lenni. És milyen második? Aki éppen jó, hogy van. De ha nincs, az sem baj. Gondoznám és maga néha megcsókolna. Ennyi volna az egész. Tudom, hogy en nem tettem most boldogtalanná. És elég rettenetes, hogy én ezt tudom... Ne kössük össze az életünket, Péter.

A leány alig bírt beszélni. A könnyei fojtogatták. Attól félt, hogy lehajítja a fejét és megfullad a zokogástól. Sebessen kiáltotta:

Menjen, menjen... Az Isten áldja meg! Az Isten áldja meg, Péter...

A férfi vértelen ajkát harapdálta. Mervevén állt a leány előtt és üres lőn e tekintete. Egy gondolata, egy érzése nem volt. Legfeljebb tán az, hogy ennek a leánynak igaza van.

Gépiesen meghajolt, előkereste a kalapját és elment szótlanul. Behúzás maga után az ajtót.

tékes megnyitó beszédében Kazinczy érdemeit s irói munkásságát, fáradságos, önfeláldozó törekvéseit. Beszédje végén a lepel lehullott a szoborról s ennek szemléléséről csak egy tündéres jelenség Paulay Erzsikének, a Nemzeti színház kiváló művésznőjének fellépése vonta el a közönség figyelmét. Óriási hatással szavalta el a nagy művész Szávay Gyulának ez alkalomra írt gyönyörűsége, csengő-bongó bájos költeményét. A szavallatot percekig tartó frenetikus tetézé nyilvánítt követte, melyből fele rész magát az elragadó szép szavallót és szavallatot, fele pedig a távoleső poétát illette, kit lármásan hívogatott a közönség pódiumra.

A koszorúk.

Óriási babér és borostyán koszoru halmaz állott a szobor előtt, az előzetes leleplezési program végzetével, mely az elhelyezésre várakozott. Tudósítónknak a koszorukat a következőkben sikerült feljegyezni.

Koszorukat küldtek alábbi feliratokkal a következő egyesületek, városok és vármegyék:

Debrecen sz. kir. város közönsége — A nagy hazafi emlékére (kék-sárga.) Hajdúvármegye — Hazafiúi kegyelettel (kék-fehér.) A magyar szabadkőművesség — A nagy testvérnek (azurkék szalag.) Nagyváradi város közönsége — A magyar irodalom utódjének (nemzetiszin.) Szilágy megye közönsége — K. F. emlékére (kék-sárga.) Az országos középiskolai tanár-egyesület — Kazinczy emlékére (nemzetiszin.) Érmihályfalva község — A halhatatlan Kazinczynak (nemzetiszin.) Az érsemlyéni ref. egyház — Dicső emlékednek ringató dajkád (fehér.) A nagy-károlyi róm. kath főgimnázium, Kőlesey-önképzőkör — Ébredő irodalmunk vezérének (nemzetiszin.) A nagy-károlyi Kőlesey-egyesület — A magyar irodalmi izlés megerősítőjének (fehér-kék.) A debreceni Csokonai kör — K. F. emlékezetének (kék-sárga.) A nagyváradi László király páholy — A magyar szabadgondolkodás utódjének (kék.) A sárospataki ref. főiskola — K. F. nek (fehér.) Az érsemlyéni hölgyek — K. F. nek kegyeletből (fehér.) Az egyetemi ifjuság országos Széchenyi-szövetsége — K. F. emlékére (nemzetiszin.) A Kisfaludy-társaság — K. F. emlékére (fehér.) A debreceni kollégium — K. F. emlékére (nemzetiszin.) A máramarosszigeti Szilágyi István kör — K. F. emlékére (nemzetiszin.) A Magyar Tudományos Akadémia — K. F. emlékére (nemzetiszin.) stb. stb.

Ezenkívül az időközben érkező kiküldöttekkel még számos koszorúval gyarapodott a festői koszoru halmaz, melyek között feltűnt egyszerűségével az érsemlyéni ref. egyház, a nagy-károlyi Kőlesey-önképzőkör elővárja, a máramarosszigeti Szilágyi-kör fenyőgalyakból készült koszorúja, mely babér-, borostyán- és a nagyerdőről szedett tölgylevelekből, istenfa, cirok és rózsabogyó változatos alkataiból készült.

A megkoszorúzás.

A leleplezési ünnepség programjának végzetével kezdetét vette a szobormű megkoszorúzás. A koszorukat vivők bizonyos sorrendben, rövid beszéd kíséretében, egymásután helyezték el a szobor talapzatán, úgy, hogy a hatalmas koszoruerdő csaknem magába nyelte a magas talapzatra helyezett szobrot.

A koszoru elhelyezők közül csak a nevezesebbeket emlíjük itt meg.

A Magyar Tudományos Akadémia koszorúját Heinrich Gusztáv, a Kisfaludy-társaságét Négyessy László, a Szigligeti-körét Márkus László, Csokonay-körét Komlóssy Arthur, Zemplénvármegyeét Dókus Gyula, a debreceni kollégiumét Erdős Lajos, a biharmegyei függetlenségi és 48-as pártét Nadányi Károly, a Kőlesey-társaságét Cseh Lajos, a szabadgondolkodók koszorúját dr. Kovács Gábor, Debrecen városét Király

Haza érkeztem

Az őszi újdonságokat beszereztem, sikerült külföldön egy nagyobb gyárostól egy óriási gyári raktárt megvenni, mely összes cikkek meglepő olcsó árban lesznek eladva. A Hungária ernyőgyárnak gyári raktára. Most bevezetek kész blouzek, aljak, leányka ruhák, mindennemű kőtények gyári raktára.

Révész Lajos Verseny áruház, Csapó-utca 23. szám alatt.

Gyula, a Kazinczy-család nevében pedig Kazinczy Gábor helyezett koszorút a talapzatra.

Rossz vért szült az ünnepélyes aktus szemléltetésében Fodor Elek országgyűlési képviselő, ki Szilágyvármegye koszorúját lelt volna hivatva letenni, de oly állapotban állott a talapzatra, hogy az ünnepélyes komolyságot teljesen megrontotta beszédjével, valamint esernyős, hadonászó gesztusaival a közönség éljéne helyett csak gunyomosolt és szánó neveltséget keltett maga után.

A megkoszorúzás végeztével Végh József ref. lelkész lépett a pódiumra. Szólitotta a közönséget. A himnusz elneklésével a szoborleleplezési ünnepély véget ért.

Emléktábla a szülőházban.

A leleplezési ünnepély után a közönség tömegesen záródokolt az alig százlépcsényre levő Kölosey-kuriához, melynek egyik épület-tagjába született a hallhatatlan nagy Kazinczy.

A szülőház azon szobának külső falát, melyben Kazinczy született, fekete, aranyvésetű emléktábla jelöli, mely a következő:

„E házban született
1759. október 27-én

Kazinczy Ferenc
az újabb magyar műpróza
hallhatatlan megalapítója.”

Érdekes, hogy az emléktáblán egy csekély, de mégis jelentős orthográfiai hiba van: hallhatatlan.

Vándorpoéta a szobor előtt.

Ahogy az ünnepély véget ért a szobor előtt s a közönség részint ezért, részint a hirtelen támadó szélvihar és közelgő orkán miatt kezdett szétoszlatódni, a kizárt néptömeg soraiból egyszerre csak kivált egy poros, rongyos, magyar dolmányos alak: Székely Gerő vándorköltő s átugorva a kerítésen, a közönség soraiba furakodott s fókuszát és iratsomagját kezébe kapva, nagy lelkesedéssel kezdett verselni Kazinczy dicsőségéről, akiről azonban Fodor Elek már előbb említett képviselővel egybehangzóan úgy nyilatkozott, hogy: Kazinczyról csak annyit tud, Kazinczy Ferenc volt; a multját nem ismeri, de azért megénekli, mert elhiszi, hogy nagy ember volt. Rögtönzött verselésével aztán még inkább előmozdította a közönség gyors szétoszlását.

Hangverseny Mihályfalván.

Este 8 órakor Érmihályfalván a kaszinó udvarán felállított sátorban fényes hangverseny volt Paulay Erzsike közreműködésével.

A környékről begyűlt előkelőségek impozáns tömege teljesen betöltötte a hatalmas méretű, szépen feldisznított sátrat. Ezenkívül a hangversenyre s az ezzel egybekötött táncmulatságra igen sokan mentek Debrecenből is s a hadserég is meglehetősen számmal volt képviselve.

A hangverseny során igen szép verses megnyitót mondott dr. Miklós Elemér, mely után Tarnay Alajos, ismert nevű zongoraművész, Fráter Loránd állandó kíséret szolgáltatója játszott, előadva Chován Magyar hangulatképeit. Játékát a közönség nagy tetszés nyilváníttással honorálta, úgy, hogy Tarnaynak műsorát még meg kellett volna adnia egy pár darabbal.

Paulay Erzsike, a Nemzeti Színház nagy művésznője mesebeli hatást idézett elő Herczeg Ferenc „Bekvartélyozás” c. monológjával. A művésznő úgy ezen, mint utóbbi fellépésével, mely alkalommal apró versikéket adott elő, magával ragadta az egész közönséget, mely rajongásszerűleg tapsolta és éljenezte a bájos, szép művésznőt.

Fráter Loránd énekelt és hegedült még a hangverseny során, énekszámait a saját hegedükíséretével látva el. Előbb Székács Aladár két gyönyörű darabját: „Akit én szeretek, annak a kis lánynak...” s „Vala-

mikor” című darabjait, Beleznay Antal egy hasonló szépségű kis dalát s a sajátjaiból a „Gyöngye a nád...”, Várlak, várlak...”, „Tele van a város akácfá virággal...” és „Ott, ahol a Maros vize...” címűeket adva elő. Hogy a közönség mennyire kegyeiben tartja a jeles művészt s hogy mennyire tudja honorálni fényes tehetségét, azt csak az énekszámait után felhangzott tetszés-zaj világítja meg teljesen. Közkívánatra elénekelt még a „Száz itce bort, száz szál gyerityát...” c. dalát, melynek különösképen temperamentumos előadásával ragadta meg a distingvált izlésű közönséget.

A bankett.

A hangverseny után a Nemzeti-szállodában csaknem kétszáz terítékes bankett volt, melyen a megjelent előkelőségek vettek részt, de igen sok ember kénytelen volt távol maradni a hely szűk volta miatt.

A vacsora alatt természetesen sok szép és érdekes dikció hangzott el, melyek során kijutott az ünnepségből és dicséretekből Fráter Lorándnak és Paulay Erzsikének is, kik egyébiránt az egész ünnepély központjai valának.

A vacsora nagyon vidám hangulatban folyt le s eltartott egész a kora reggeli órákig. Vacsora alatt is többször vétette fel a közönség kérése Fráterrel a hegedűt s ez alkalommal a többek között nagy hatás mellett adta elő a kiváló dalköltő egyik legújabb darabját, a Turult.

Fráter legújabb nótája.

Talán ez a Turul című dal a Fráter Loránd legsikerültebb darabja, mely teljesen magával ragadja az embert s belelopódzik a hallgatók szíve középebe. Vagy talán csak azért ilyen, mert a magyar szív fájdalmát, keserűségét és hasztalan reménységét érzi benne az ember.

A dal, melynek zenéje is gyönyörű, a következő:

Micsoda ország ez, hogy olyan szomorú?
Hogy itt minden arcon ott ül az a sötét ború!
Bánatköböl van itt a legkisebb ház is,
Sirva fakad itt még a vándor madár is.

Azért oly szomorú ez a szegény ország,
Mert a szegény turulmadárt a sasok kímálták.
En áldott hazámnak hogy is volna párja,
Ha a kőfejű sas nem vijjogna rája?!

Felvirrad még egyszer ennek az országnak,
Amikor a sasok a turullal újra harcra szállnak!
Lesujt akkor Hadur égi villámával!
Győzni fog! Győzni fog a turulmadárral!

A táncmulatság.

A bankett után a vidék és a helység előkelősége a táncterembe ment át, hol a Magyarok zenéje mellett egész reggelig a legnagyobb hangulatban folyt a mulatság. A táncestély különben oly fényes volt, hogy ragyogásával tulszárnyal mindenféle e nemű táncmulatságot. Ilyenné tette különben már a Paulay Erzsike és Fráter Loránd jelenléte, kiket lepke módjára rajongott körül a táncestély fiatalága, úgy annyira, hogy a szép művésznő korai távozása után határozottan megessapant a jókedv. A kedélyes Fráter azonban fel-fel villanyozta a közönséget még ezután is, mindannyiszor, valahányszor kezébe vette a rikató hegedűt.

Debrecen az ünnepség során.

Az országos nevezetességű ünnepélyen, mely futó szállanként vonzotta Ersemlyében az ország minden nevezetesebb irodalmi egyesületének képviselőit, különös nagyszámú Debrecen város, a Csokona-kör és a kollégium volt képviselve. Ott voltak: Király Gyula tanácsnok a város képviselőjében, Géressy Kálmán elnök, Komlóssy Arthur, dr. Kardos Albert, Oláh Gábor a Csokonay-kör részéről, melynek részvételéről pontosabban lapunk egy másik helyén adunk számot;

Erőss Lajos akad. rektor professor, dr. Csűrös Ferenc gimn. tanár, dr. Jászi Viktor, dr. Papp Károly, dr. Kovács Gábor, dr. Tóth Lajos akadémiai tanárok és két főiskolai akadémiai hallgató. Debrecen képvisellete után legnagyobb számban voltak Budapestről még, eltekintve a közvetlen közletről érdekelt Ersemlyén község intelligenciájától, mely természetesen teljes számban vett részt a nagy nemzeti ünnepély mindkét aktusával.

Sz - ó I - n.

A Kossuth-dalkör Karcagon.

A Kossuth-szobor megkoszorúzása.

— szeptember 24.

A „Debreczen” előző számaiban már jelentettük, hogy a debreceni Kossuth-dalkör elhatározta, hogy a közelesem eső hazai Kossuth-szobrokat sorra megkoszorúzza.

Elhatározását csakhamar tett követte. És a dalkör vasárnap már a közeli Karcagra vonult, hogy az ottani Kossuth-szoborra letegye emlékeztetőnek koszorúját.

A dalkör vasárnap délelőtt indult el. A tagokon kívül számos más résztvevő is elindult, úgy hogy a menet 60 főre rugott. Gyönyörű babékoszorút vitt magával a dalkör.

Karcag erre az alkalomra lobogó díszet öltött. Ünnepelt az egész város. Karcag állomását a dalkört az ottani rendező bizottság élén Tapossy Márton rendőrfőkapitány üdvözölte, kinek üdvözlő szavaira melegen, szép beszédben válaszolt dr. Bacsó Dezső, a dalkör elnöke.

A pályaudvarról nagy tömeg sorfala között zajos éljenzéstől kísérve a Nagyvendéglőbe vonultak, majd pedig felkeresték Karcag monumentális Kossuth szobrát.

A szobornál dr. Szentesi Tóth Kálmán polgármester mondott legelőbb is lelkes hangú beszédet, melyben méltatta a dalkör nemes akcióját is. A nagy tetszéssel fogadott beszéd után a dalkör elénekelt Hübner „Csatadalát”, melyet a több ezerre menő egybegyűlt karcagi közönség zúgó taps és éljen vihara kísért.

Ezután dr. Bacsó Dezső beszélt igen szépen. A hazafias tüztől átítatott ünnepi beszéd közben a szobrot megkoszorúzták.

Újra lelkes éljenzés zúgott fel, mely egyaránt szólott a szónoknak és dalkörnek. Az éljenzés csillapultával Böszörményi Imre debreceni tanító szavaltta el igen hatásosan Jánosi Zoltán „Kossuth apánk” című versét.

A szép ünnepély a Himnusz elneklésével végződött.

Karcag városa délután a dalkör tagjai tiszteletére a Kaszinó összes termeiben uzsonnát adott, melyen a város intelligens társadalmából nagyon sokan vettek részt.

Este nyolc órakor a Kossuth-dalkör szép kirándulását hangverseny zárta be, melyet az „Othon” kávéház nagytermében rendeztek a szobor fenntartási alapra.

Általában megállapíthatjuk, — ezen minden mozzanatában lelkes ünnepet tekintve — hogy erősen fejlődő dalkörünk Debrecen izzó hazafiságát dok mentálta kirándulásával.

Mindennap korán reggel megjelenő lapunk előfizetési ára egy negyedévre 3 korona. Megrendelhető Arany János-utca 2. szám, Hungária épület, földszint 2 ajtó.

Megnyilt.

Megnyilt.

Központi női felöltő áruház Debreczen, Simonffi-u. 2. városi bérház.

ahol a legdivatosabb újdonságok naponta érkeznek felöltőkben, gallérokban stb. állandó nagy választék. Olcsó és szolid kiszolgálás.

Oláh Géza balesete.

Szerencsétlenül járt végrehajtó.

Bérkocsi és a kisvonat karambolja.

— szeptember 24.

(Saját tudósítónktól.) Könnyen végzetessé válható, következményeiben súlyos szerencsétlenség történt tegnap a Piac-utcán. A szerencsétlenséget egy bérkocsi vigyázatlansága idézte elő, amelynek majdnem áldozata lett Oláh Géza végrehajtó és egy fiatal ügyvédjelölt.

Gergelyi Jenő ügyvédjelölt, dr. Farkas Ignác ügyvédirodájának vezetője ugyanis tegnap délelőtt Oláh Géza bírósági végrehajtóval valahol a külsőségen foglalatot csináltak. Munkájuk elvégzése után bérkocsira ültek és azon hajtottak be a városba.

A bérkocsi a József kir. herceg-utcán haladt a Piac felé, mikor az állomás felől éppen arra robogott, keresztülszelve a József kir. herceg-utca torkolatát, a kisvonat.

A kocsi nem hallotta a rendes menetsebességgel robogó vonat esilingelését, így történt, hogy a bérkocsi neki ment a vonat mozdonyának. A karambol pillanatában a kocsi ülők, hogy a nagyobb balesetnek elejét vegyék kiugrottak a kocsiból.

Azonban a baleset így sem volt elkerülhető. Oláh Géza ugyanis oly szerencsétlenül ugrott ki, hogy jobb karját eltörte és azon kívül is súlyosabb zúzódásokat szenvedett.

Gergelyi Jenő már sokkal szerencsésebb volt, mert csupán kezén sérült meg Oláh Gézát az első segélynyújtás után lakására szállították. Ott ápolják.

A debreceni Kossuth-szobor.

A szobor alap átadása.

A tanács határozata.

— szeptember 24.

(Saját tudósítónktól.) A Debrecenben felállítandó Kossuth-szobor költségeire közel 33 ezer koronát gyűjtött társadalmi uton egy erre a célra alakult bizottság.

Ez a bizottság, mint már jeleztük is, ma délután négy órai kezdettel ülést tart a városháza nagytermében s ez alkalommal a már összegyűjtött tekintélyes összeget Debrecen város kezelésébe fogja átadni. Megválasztanak ezenkívül egy három tagú albizottságot, mely a további folyó ügyeket fogja elintézni.

Az ügyvel különben tegnapi ülésén foglalkozott a tanács és a következő határozatot hozta:

Jegyzőkönyv tudomásul vételén, a városi tanács a nagy ügy érdekében színtén köszönetét nyilvánítja a társadalmi szobor bizottságnak s különösen Komlóssy Artour dr. Bakonyi Samu, Tóth Béla és Jenei Szabó Miklós uraknak mint a szűkebbkörű bizottság tagjainak a Kossuth-szobor léte-

síthetése céljából tanúsított kiváló és szép eredményű tevékenységükért s felhívja a nevezett urakat, hogy a gyűjtés eredményét képező összegeknek városi kezelésbe adását az állandó Kossuth-szobor bizottságnak legközelebbi ülésén eszközölni sziveskedjenek.

Egyidejűleg miután a társadalmi Kossuth-szobor bizottságban Komlóssy Artour, dr. Bakonyi Samu, Tóth Béla, Jánosi Zoltán, dr. Tüdös János, Márton Imre, Szilágyi Imre, Jenei Szabó Miklós, dr. Kőrösi Kálmán, dr. Boldizsár Kálmán, dr. Kardos Albert, Gyürky Sándor, Csáthy Ferenc, Szathmári Zoltán és Than Gyula urakkal kívánja magát képviseltetni és miután a tekintetes bizottsági közgyűlés 199—1902. bkgy. sz. határozatával a társadalmi Kossuth-szobor bizottságnak kiegészítésére a tanácsot felhatalmazta és uszította, ezen állandó s obor bizottság tagjaiul a fentiek kivül Kovács József polgármester ur mint elnök, Veesev Imre főjegyző ur mint helyettes elnök, Varga Károly tanácsnok ur, mint jegyző, továbbá Weszprémy Zoltán főispán, Körner Adolf, Bészler Károly, Király Gyula, Oláh Károly Czoka Samuel és Szabó Kálmán képviselők, Kiss Albert, dr. Fejér Ferenc, Kertész Mihály, Kertész János, Dicsőfi József, K. Tóth Kálmán, Riekl Antal, Lestyán Adorján, Reichmann Ámin, Márk Endre, dr. Kenézy Gyula, Tóth István építész, dr. Ujtalussy József, grf. Dégenfeld József, Zador Lajos, Kardos László, Somogyi Pál, dr. Balkányi Miklós, dr. Sántó Sándor, Sinka Sándor, Szent-Királyi Tivadar, ifj. Schvare Vilmos, dr. Nagy Zsigmond bizottsági tag urak kéretnek fel.

Ezek szerint az állandó Kossuth-szobor bizottság megalakítván egyfelől felkéri a tanács Kovács József polgármester urat, hogy a bizottságot sürgősen hívja össze s a bizottsággal együtt minden lehető kövesen el a debreceni Kossuth-szobor mielőbbi létesítése érdekében; más felől pedig a közgyűléstől nyert jogánál fogva felhatalmazza a tanács a szobor bizottságot, hogy magát szakérőkkel és más társadalmi férfiakkal kiegészíthesse.

Miről az összes iratok kapcsán Kovács József polgármester ur, valamint a szobor bizottságba fentiek szerint megválasztott urak határozatilag, a szobor bizottság tagjainak jegyzékbe vétele céljából pedig Raics Gyula kiadó ur láttaozás útján értesítettnek.

Az indulat öl.

Merénylet a sarlóval.

Leütötte a társát.

— szeptember 24.

(Saját tudósítónktól.) Vasárnap délután a mentők egy súlyosan sérült napszámos embert szállítottak a kórházba. A szerencsétlennek a fején iszonyatos seb tátongott, melyet féktelen indulatában egyik társa ejtett rajta verekedés hevében.

Ugy történt az eset, hogy Csujá Imre egy nagycseri gazdálkodó cselédje vasárnap reggel bejött Debrecenbe napszámosokat fogadni gazdájára számára. Az Árpád-téren elfogadott is három embert, Karczagi József, Todi Pál és Papp József napszámosokat, kikkel elindultak a Cserére. Előzőleg természetesen áldomást csaptak, minek az lett a következménye, hogy mindnyájan alaposan leittasodtak.

Ilyen állapotban indultak el. A déli nap hevesen tüzött, ugyannyira, hogy embereink nem bírtak tovább menni és a nagy vasuti hidon túl leheveredtek és elaludtak.

Később Karczagi felköltötte társait. Csujánál nagyon nehezen ment a dolog, mert az álom ugyancsak elnyomta. Karczagi nem sajnálta a fáradságot és brutálisabb eszközök-höz folyamodott, hogy társát felzavarja. Csujá fel is ébredt, de botot ragadott és Karczagira rontott és ütlegelni kezdte.

Karczagi látta, hogy másként nem menekülhet felkapott egy, a földön heverő sarlót és azzal Csuját főbe vágta. Az ütés oly heves volt, hogy Csujá vértől borítottan a földre zuhant; a sarló éle mélyen belehatolt a fejébe és halálos sérülést ejtett rajta.

A merénylő elmenekült, de csakhamar elfogták, míg a leszurt embert a mentők haldokolva szállították be a kórházba.

A rendőrség bűnügyosztályán Karczagit letartóztatták. Csujá élet és halál között fekszik a kórházban.

Sztrájkolnak a szabók.

Mintegy negyvenen.

Egy különös bérharc.

— szeptember 24.

(Saját tudósítónktól.) A „Debreczen” vasárnapi számában már jeleztük, hogy a szabómunkások egy része forrong és hétfőn valószínűleg sztrájkba is lépnek követeléseik kivívására.

A sztrájk tegnap reggel tényleg ki is tört.

A szabó munkások közül körülbelül negyvenen hétfőn reggel nem állottak munkába, miután a vasárnap délután tartott gyűlésükön elhatározták, hogy oly helyeken, hol a követeléseiket nem teljesítik, abban hagyják a munkát.

A sztrájkot annak rendje és módja szerint bejelentették a rendőrkapitányságnak, mely a bejelentést tudomásul vette, valamint azt is, hogy a sztrájktanya a Dégenfeld-téren lévő kis pipa vendéglő.

Az iparügyosztály vezetője, mint már ez szokás, a sztrájkoló követeléseitől tájékozódott, miközben az iparügyosztály vezetője rájött arra, hogy itt egy egészen különös bérharcról van szó.

Ugyanis ebben a sztrájkban nem a mesterek és a munkások, hanem a segédek állanak szemben a segédekkel, illetve a segédmunkásokkal.

Ezen lehetetlen helyzet pedig úgy állt elő, hogy a debreceni nagyobb szabó cégek ugyanis nem tartanak rendes közös műhelyt, hanem a munkákat az ugynevezett sterereknek, előmunkásoknak adják ki. Ezek viszont segédeket tartanak, kiket az iparhatóságnál a munkaadó nevére jelentenek be, de tulajdonképpen ők maguk tartják és munkájukért ők maguk vállalják a felelősséget.

A sterereknél nem a legrózsásabb munkásviszonyok uralkodnak. A náluk alkalmazott segédet 14—16 órán keresztül dolgoztatják naponként, kevés bért adnak, azonkívül egészségtelen műlyeket tartanak.

Ezek a körülmények végre is arra in-

Ne szerezzé be

senki cipő vagy kalap szükségletét, míg a

Központi Cipő és Kalap Áruház

Dréher-söresarnok melletti dus raktárát meg nem tekinti.

Férfi plüsch kalapok legolcsóbban!

ditották a sterereknél dolgozó munkásokat, hogy helyzetük javítása érdekében sztrájkba álljanak.

Igy állt aztán elő, hogy a segédek segédek ellen indították bérharcot, mit pedig az ipartörvény nem ismer.

Ennek tudható be, hogy ennél a sztrájk-nál nem vállalta a békítést az ipartestület, de ez iparhatóság sem. A azonban, a jelenleg sztrájkol 40-50-zabómunkás, hogy ne maradjon hosszú ideig kenyér és kereset nélkül, Vetyess Béla r. fogalmazó holnap reggelre a hivatalos kereten kívül békítési tárgyalást hívott össze.

Az iparhatóság különben ebből a sztrájk-ból kifolyólag lépéseket tett a sterer rendszer megszüntetésére, mert ez a törvénybe ütközik.

Az ipartörvény ugyanis nem ismeri el, hogy segédnél segéd dolgozhasson és lehessen munkajogi viszonyban.

Hirek.

A „Debreceen” szerkesztősége és kiadó-hivatala Arany János-utca 2. (Hungária épület), földszint, a Kereskedelmi oszrnok ... lépcső-folyosóján. Telefon 412 ...

16 koronáért raboltak.

A kártya után.

Kirabolták a barátai.

— szeptember 24.

(Saját tudósítónktól.) Különös részle-tekkel bíró rablásban indított nyomozást tegnap a debreceni rendőrség. Egy ácssegé- det barátai megtámadták és kirabolták s aztán pedig, mint akik jól végezték dolgukat, egyszerűen kidobták saját lakásából.

Az ügy előzményei a következők:

Thassi Ferenc ácssegéd vasárnap este sörözés közben mezsmerkedett Zathuretzky Jenő nevű földmunkással. A habzó sör mellett annyira megbarátkoztak, hogy együtt mentek le a Teleky-utca 56. szám alá, hol Thassi Ferencnek Szemere Bertalan nevű kollégájával külön lakása van.

A vig társaság itt kártyázni kezdett, később azonban Thassy kijelentette, hogy tovább nem játszik és távozni készült. Barátai azonban ezt nem nézték jó szemmel és Thassit megfogták és leteperték a földre. A megtamadtot ember védekezni próbált, azonban védekezése nem használt semmit, tamadó a szó legszorosabb értelmében kirabolták, sőt még a ruhát is lelépték róla. Összesen 16 korona volt nála s ezt mind elvették tőle, aztán pedig kidobták az utcára.

Összetörve került Thassi a rendőrségre, hogy panaszát jegyzőkönyvbe foglalják. Orosz rendőrfogalmazó Thassi társai ellen rablás miatt elrendelte a nyomozást, mely folyik.

— **A debreceni tifusz.** Beszámoltunk a szombaton tartott egészségügyi bizottsági ülésről, amikor is a bizottság egyik sürgős óvintézkedésnek tartotta, hogy a vizet nem vezető árkok betömessenek. A polgármester tegnap az ilyen árkok azonnali betömését rendelte el. — Vasárnap egy újabb megbetegedés sem történt, míg a tegnapi nap folyamán 4 újabb esetet jelentettek be a hatóságnak.

— **Az ipartestület köréből.** Az ipartestületen ma, kedden délután 4 órakor rendes békéltető tárgyalás lesz, melyen a munkaadók és az alkalmazottak között felmerült vitás ügyeket intézik el.

— **Elutasított felebbezés.** Hollerik Alajos és társai megfelebbez-tek annak idején a munkás beteg-segélyző pénztárnál megejtett azon választást, amikor a rendes és pót igazgatósági tagokat választották. Hollerikék a választás kiegészítését kérték felebbezésükben, de a főka-pitány elutasította a felebbezést. — Ugyanigy járt el tegnapi ülésén a városi tanács is.

— **Eljegyzés.** Dr. Hódy Béla eljegyezte Maier Paulina urleányt, özv. Maier Ottóné, Hutflész Katalin leányát.

— **Félezer feljelentés.** A rend-őrség ugyancsak erős munkát vé-gez most a köztisztaság érdekében, amire a tifusz-járvány miatt fölötte nagy szükség. Eddig 500 háztulaj-donos ellen tettek a házvizsgálatok alkalmával feljelentést tisztátalanság miatt. A feljelentett háztulajdonoso-kat szigorúan büntetik.

— **Tűz a Dobozi-utcán.** Tegnap dél-előtt kilenc órakor jelentették a rendőrség-nek és tűzoltóságnak, hogy a Dobozi-temető mellett elhuzódó Dobozi-utca 5. szám alatt tűz ütött ki. A tűzoltóság csakhamar ki-vonult. Ekkor már a jelzett ház udvarán lévő nagy szalma raktár lánggal égett. Egy órai megfeszített munka után sikerült a tűz-oltóságnak a tüzet teljesen lokalizálni, de így is teljesen elhamvadt a négyszögben négy méter területű Szilágyi István tulajdo-nát képező nagy raktár, amelybe éppen vasárnap szállítottak pár szekér szalmát.

— **Debreceen a szerbiai élő állat import ellen.** A földmivelsügyi kormány most tárgyal Szerbiával a megkötendő kereskedelmi szerző-dés dolgában. A tárgyalások alatt szó volt arról is, hogy Szerbia tet-szés szerinti mennyiségben hozhas-son be eladásra szánt élő állatokat. Ha Szerbia ezt megtehetné, kiszá-míthatatlan károkat okozna a honi állattenyésztőknek. Ezért a debre-ceni gazdasági egyesület sürgőnyi-leg kérte fel tegnap Darányi Ignác földmivelsügyi minisztert arra, hogy Szerbiának az élőállat importot semmi szín alatt se engedjék meg.

— **Rum thea legfinomabb minőség-ben** Mayer Jenő fűszer és csemege üzleté-ben kapható, a Kistemplom mellett.

— **Gyanus kesztyűk.** Az állomásnál szolgálatot teljesítő rendőr a bűnügyi osz-tályra kísért egy magát Kecskeméti Pálnak nevező alakot, ki a harmadosztályú várőte-remben potom áron kesztyűket árult. Kihall-gatása alkalmával azt állotta a kesztyű eredetére nézve, hogy azokat Budapesten vette, hogy azokkal kereskedjék. A rendő-rség ezt a védekezést gyengének találta, le-tartóztatta Kecskeméti-t s ellene a vizsgálá-tot megindította.

— **Tizenegy éves gyilkos.** Döb-benetes gyilkosságot jelent tudósi-tónk a közeli Nyírmédgyesről. Szer-edy Gábor földműves tizenegy éves György nevű fia dinnyét evett teg-nap délelben nyolc éves kis leány-testvérevel. Közben a gyermekek ösz-szeveszték, mire a tizenegy éves fiu a kezében lévő kést markolatig döfte testvére szívébe, ki azonnal meg-halt. A csendőrség a gyermek szü-lői ellen vizsgálatot indított.

Legeltetési díj a Hortobágyon.

40,000 koronát javasolnak.

A hortobágyi bizottság ülése.

— szeptember 24.

(Saját tudósítónktól.) Tegnap délután fél 4 órai kezdettel tartott ülést a hortobágyi bizottság a város háza kistermében.

Fontos ügy hozta össze a bizottság tagjait. Afelett kellett döntenie, hogy vajjon 40, avagy 60 ezer koronát javasoljanak-e a közgyűlésnek, mint amely összeget a gazdák-tól legeltetési díj fejében kérjenek.

Az ülés mindössze másfél óra hosszat tartott, de e rövid idő alatt is élénk viták fejlődtek ki mindkét javaslat-indítvány mel-lett pro és kontra.

Magáról az ülés lefolyásáról a követ-kező részleteket adjuk:

Jelen voltak az ülésen Kovács József polgármester elnöke alatt Aczél Géza fő-mérnök, Király Gyula gazdasági tanácsnok, Jármay Tamás kulturmérnök, Varga Károly tb. tanácsnok, Komlóssy Arthur, Tüdös János dr., Riekl Antal, Polgári Bálint, Márton Imre, Kertész János, Polgári József, Csáky János vágóhídi igazgató, Juhász Ignác, Ker-tész István és Hutflész Kázmér bizottsági tagok.

Az ülés megnyitása után először a mult ülés jegyzőkönyvét olvasták fel. Jármay Tamás beszélt először.

Kéri az öntözés céljaira kihalított 6000 holdnyi terület felől hozott határozat felfüg-gesztését, illetőleg annak kikapcsolását, mert a földmivelsügyi kormány beleegye-zése nélkül az öntözés ugyis lehetetlen.

Aczél Géza főmérnök reflektált Jármay szavaira s felvilágosításul megjegyzi, hogy itt csak elvi határozatról van szó.

Márton Imre szerint az öntözésről szóló határozatot meg kellett hozni, mert elvi ha-tározat nélkül nem lehet a földmivelsügyi kormánnyal, illetve annak megbízottjával tárgyalni.

Majd az albizottság javaslatát tárgyal-ták s azt lényegtelen módosításokkal el is fogadták.

Élénk vitát provokált az a kérdés, hogy vajjon 40, avagy 60 ezer koronát fizes-senek-e a gazdák a legeltetésért.

E tárgynál a vélemények annyira meg-oszoltak, hogy az elnöklő polgármester kény-telen volt e kérdést szavazás alá bocsátani. A szavazás alkalmával 6 szóval 5 ellen a 40 ezer korona legeltetési díjat javasolják kimondani.

Végül még Márton Imre kérte, hogy a kisebbségben maradtak véleményét is ter-jesszék a közgyűlés elé. A bizottság e kére-lemhez hozzájárult, mire az ülés véget ért.

Iskolai öltönyök

valamint férfi öltönyök a legolcsóbban
Grünfeld Adolf és Társánál
Debreczenben a **kistemplom mel-**
lett kaphatók.

— **Kocsis a gazdája ellen.** Schneider Mihály pékmesternél szolgált Miklós Mihály kocsis. Gazdája vasárnap reggel felszólította, hogy a megrendelt kenyereket szállítsa el. A kocsis az engedelmességet megtagadta, mire Scheider előbb szép szóval, majd mikor ez sem használt, erélyes hangon követelte kocsisától, hogy teljesítse kötelességét. Erre a kocsis bicskát rántott elő s azzal Schneiderre támadott s kezefejét megsebesítette, sőt a feleségét is, ki férje segítségére sietett, megszurta a kezén. A dühöngő kocsist nagy nehezen lehetett a bűnügyi osztályra kísérni.

— **Vasárnapi esemény.** Nagy nép-csődület jelenlétében alapos botrányt csinált vasárnap tisztelőre az Árpád-téren két részeg ember, melyből egyikük alaposan összeverve került ki. Nagy Lajos Árpád-tér 30. szám alatti lakos összeveszett Bodnár János Pesti-utca 59. szám alatti lakossal. A veszekedés hevében Nagy Lajos fanyelű bicskáját Bodnár hátába szurta. Súlyos sérülésével a közkórházba szállították, hol sebét bekötötték. Nagy Lajos ellen az eljárást megindították.

Népgyűlés Sámsonban. A közeli Sámsonban vasárnap délután nagyarányú népgyűlést tartott a szociáldemokrata párt, melynek kiküldötte Horváth Imre szervezkedésre szólította fel a munkásokat. A gyűlésre a debreceni őrsről is rendeltek ki esendőröket, azonban beavatkozásra nem volt szükség a gyűlés nyugodt mederben folyt le.

— **Percel Karola tánciskolájában** a beiratkozások megkezdődtek. Beiratkozni lehet mindennap Szent Anna-utca 22. szám alatt. — Tandij: 20 korona egy kurzusra. Ugyanitt egy ügyes zongorista nő vagy férfi keresetük állandó foglalkozásra.

— **Magyar gyártmányú férfi cipők csakis a legjobb minőségben kaphatók Békés Lajos uri divat üzletében.**

— **A tifusz betegséget elkerülheti** mindenki, ha a Müller az „En módszerem” című munkát 2 koronáért megszerzi. Rendkívül hasznos utasításokat tartalmaz az egészség megővésére. Eddig 200.000 példány kelt el. Kapható Aczél Henrik modern antiquáriumban ref. kistemplommal szemben. (Telefon 575. szám.)

— **Az őszi táncanfolyam** október hó 2-ikán veszi kezdetét és 6-ikán nagy szüreti multság lesz. Schaf táncmester.

— **A gyermekhalandóság Magyarországon** sajnos ijesztően nagy. Oka ennek, hogy a gyermekek táplálása még mindig a legeszeszerűtlenebben történik. A tehéntejet természetes állapotba, hamisítástól teljesen eltekintve, a kis gyomor nem bírja megemészteni, túl nagy sajtanyag tartalma miatt, hasmenést és hányást okoz, melyek előjelei azon betegségeknek, melyek a fiatal élet kora halálát okozzák. Ezt elkerülendő, ajánlatos a régbevált és kipróbált Nestlé-liszt, mely a legjobb alpesi tejből készült s melynek tulajdonsága ki van egyenlítőve. Legjobb pótolja az anyatejet szopós gyermekeknek, okvetlenül mint első tápszert adandó elválasztáskor és elválasztás után, elhárítja és megszünteti a hasmenést. Gyógytárakban és drogeriákban kapható, ára K 180.

x Uraknak, hölgyeknek, fiataloknak és öregeknek a legcélsebb vásárlást Mentze áruházából vásárolhatunk.

A véletlen áldozata.

— **Lelőtte a rokonát.**

— **Elsült fegyver.**

— szeptember 24.

(Saját tudósítónktól.) A fegyverrel való könnyelmű bánásmódnak ismét áldozata van. Hétfőn reggel egy súlyosaa sérült fiatalembert szállítottak be a közkórházba. A sógora véletlenségből fegyverével halálra sebezte. Értájeséről szállították be a kórházba a szerencsétlent. Singer Lajosnak hívják, tizenkilenc éves. Vasárnap történt a szerencsétlenség.

Ugyanis Singer sógora a szobában tisztogatta hat milliméteres forgópisztolyát. Nem is vette észre, hogy a pisztoly meg van töltve.

Tisztogatás közben a fegyver kakasát vél télenül megérintette, a pisztoly elsült és a golyó a szobában tartózkodó Singer Lajost érte.

A golyó a fiatalember 5-6. bordája között hatolt be, súlyos sérülést okozva. Azonnal ápolás alá vették. Tegnap reggel pedig behozták súlyos állapotban, haldokolva a közkórházba.

A vizsgálatot megindították, hogy mennyiben tereli felelősség a vigyázatlan embert a szerencsétlenségre.

A kis Elsa rimánkodik az anyjának.

Nekem is reggel Fáy-fele valódi Sodeni ásványpasztillát. Oszsályunkból minden gyerek ilyen pasztillát szopogat az utcán, a szünetekben és mind egészsédes, nem köhög. Én meg mindig köhögök és már a tanító ur is szól, hogy tegyék ez ellen valamit. Kérek... kérek mamuskám. Vegyél nekem is Fáy-fele valódi Sodeni ásványpasztillát. Ezt lehet minden gyógytár-, droguéria és ásványviz-üzletben kapni. Doboza 1-25 K. (5)

Vezérképviselőség Ausztria—Magyarországra W. Th. Guntzert, Wien XII. Belgauerstrasse 6.

Távirat és telefon.

— **Lukács László nyilatkozata.**

Budapest, szeptember 23. Lukács László pénzügyminiszter egy bécsi híripiró előtt kijelentette, hogy a bankszövetséget feltétlenül kívánatosnak tartja és ezt nem tartja összeegyeztethetőnek a külön vám-sorompók fölállításával.

— **Állami tisztviselők országos kongresszusa.**

Szeged, szeptember 23. Az állami tisztviselők országos kongresszusa ma nyert befejezést. Elhatározták, hogy az elfogadott határozatokat memorandum alakjában egy 100 tagú küldöttség által a kormány elé terjesztik. A jövő évi kongresszust Kolozsváron tartják meg.

— **A miniszteri tisztviselők és a kiegyezés.**

Budapest, szeptember 23. Az egyes minisztériumok több tisztviselői tegnap Sztéryni államtitkár elnöklété alatt tanácskozásokat folytattak, melyen megbeszélték a teendőket arra az eshetőségre, ha a kiegyezés nem jönne létre.

Molnár Ferencz

Zádor Lajos utóda dísztermében az őszi és téli női divat változatos o o o o ujdonságai. o o o o

Az építőiparosok kongresszusa.

Nagyvárad, szeptember 23. Ma kezdődött itt az építőiparosok országos kongresszusa. Ebből az alkalomból a szociálisták nagy tüntetést rendeztek, melyen a rendőrségnek is közbe kellett lépni, hogy a zavargásokat meggátolja.

— **Dózsa lázadás II.**

Komárom, szeptember 23. Az itteni szociálisták ma az általános sztrájk érdekében népgyűlést tartottak, melyen a központi kiküldött kijelentette, hogy ha az október 10-iki általános sztrájk nem sikerülne, hátra van még a nép kezében két erősebb eszköz, mert a munkásság — ugymond — nem riad vissza egy román lázadáshoz, vagy a Dózsa-fele lázadáshoz hasonló forradalomtól.

— **Játék a fegyverrel.**

Trencsén, szeptember 23. Dr. Holzmán Lajos nagybittsei ügyvéd vadászat után elfelejtette fegyverének egyik csövéből a töltényt kivenni. Távollétében 9 éves fia és 6 éves leánykája a szobájába mentek és a fiu pajkosságból a fegyvert kis testvére fogta és elsütötte. A töltény a kis leányt megölte.

— **A román miniszter.**

Beszterce, szeptember 23. Ma, a román kulturliga gyűlését megelőzőleg a román kulusz miniszter ideérkezett és azon ürügy alatt, hogy etnográfiai tanulmányokat végez, betutazta a vidéket. A naszodi főgimnáziumban is ellátogatott és egy jobb román tanulónak 100 korona jutalmat adott.

— **Kéjgyilkosságért halál.**

Nagybecskerek, szeptember 23. Ott Fülöpöt, ki egy kilenc esztendő leánygyermeket megbecstelenített s aztán megölt, az itteni esküdtbíróóság halálra ítélte.

Törvénytörés.

§ **Bűnügyi főtárgyalások.** 1907. évi szeptember 23-tól szeptember 30-áig a következő ügyekben lesznek főtárgyalások a debreceni törvénytörésen: Szeptember hó 23-án hétfőn, télelthirdetések, szeptember hó 24-én kedden felebbviteli ügyek, szept. 25-én szerdán Kéki Sándor ellen lopás büntetése miatt, Kelemen Mihályné ellen lopás büntetése miatt, Vince Lőrinc s társa ellen lopás büntetése miatt, Labancz István ellen lopás büntetése miatt, Molnár Mihályné ellen gondatlanságból okozott emberölésért, Deli István s társa ellen lopás büntetése miatt.

Szeptember 27-én főtárgyalások. — Erdély István ellen lopás büntetése miatt, Pál Sándor s társa ellen lopás büntetése miatt, Bátor Gábor ellen lopásbüntetése miatt, Kopányi Istvánné ellen gondatlanságból okozott emberölés miatt, Nagy Sándor ellen közokirathamisítás miatt, Kavács Miklós ellen lopás büntetése miatt, Kollemen Antal ellen lopás büntetése miatt.

Szövetek, kosztóm, posztók, selymek, bársonyok, mindenféle díszítések,

női- és gyermek-felöltők o o megérkeztek. o o

Női ruhaszövetek,

az őszi- és téli idényre, valamint flanellek, barhetek, fekete- és színes selymek, bársonyok, gyönyörű ruhadiszek.

Francia P. D. jegyű fűzők,

Arefátyol, divatövek, gyöngy és bőr díszítések.

Menyasszonyi selymek,

koszoruk és fátyolok

legolcsóbb szabott árban!

Szőrme utánzat,

női kabátokra sima és préselt 120 cm. széles barna- és fekete színekben métere 6 forintól 15 forintig. o o o o

Boák és muffok

órlási választékban.

Costümökre, színházi kabátokra női posztók minden színben.

SZÖNYEGEK,

jutta, spárga, hollandi, kiddermünster, tapasztry, velour, futó- és szalon szőnyegek, minden nagyságban, torontáli szőnyegek, diván terítők, butor szövetek s creppek, o o o o viaszkos vászon o o o o

legolcsóbb szabott árban.

Ágy és asztalterítők,

szövet és csipke függönyök, stórok.

Kész fehérneműek

vászon, siffon és batiszt női ingek, nadrágok, hálókötösök és alszoknyák, sima- és himzett kész ágyhuzatok, selyem lüszter és cloth alszoknyák, kásmir és selyem paplanok, matracok o o

legolcsóbb szabott árban.

Férfi ingek és lábravalók,

hálóingek, gallérok, kézelők, nyakkendők és divatzebkenedők.

Alsó tricót ingek,

lábravalók, ujjasok, téli kendők, himalaja haraszt és plüsch minőségekben. o o Férfi ruha-szövetek. o o

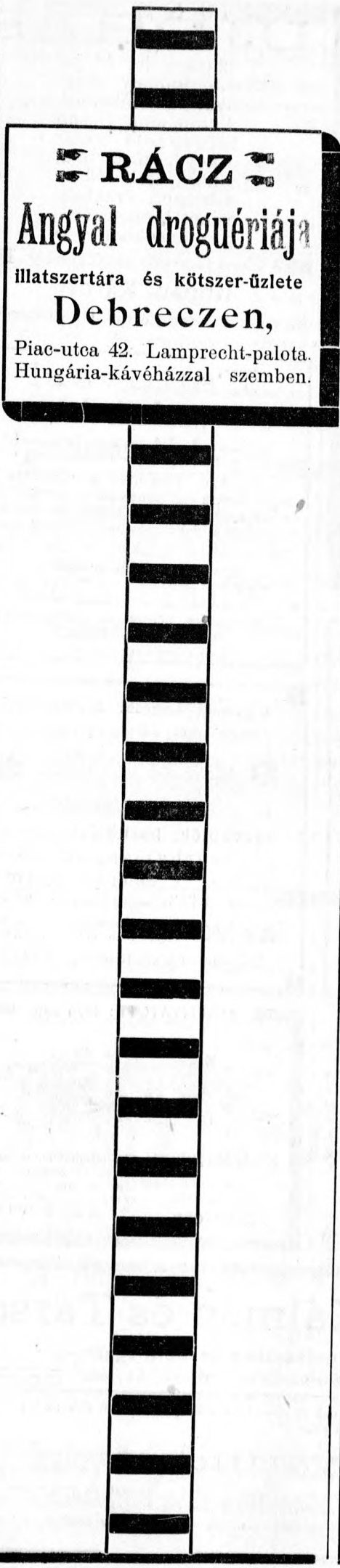
magyar- és angol gyártmány, — hozzávaló bélés áruk. Harisnyák, keziyűk, nők, férfiak és gyermekek részére állandó nagy választékban,

legolcsóbb szabott árban.

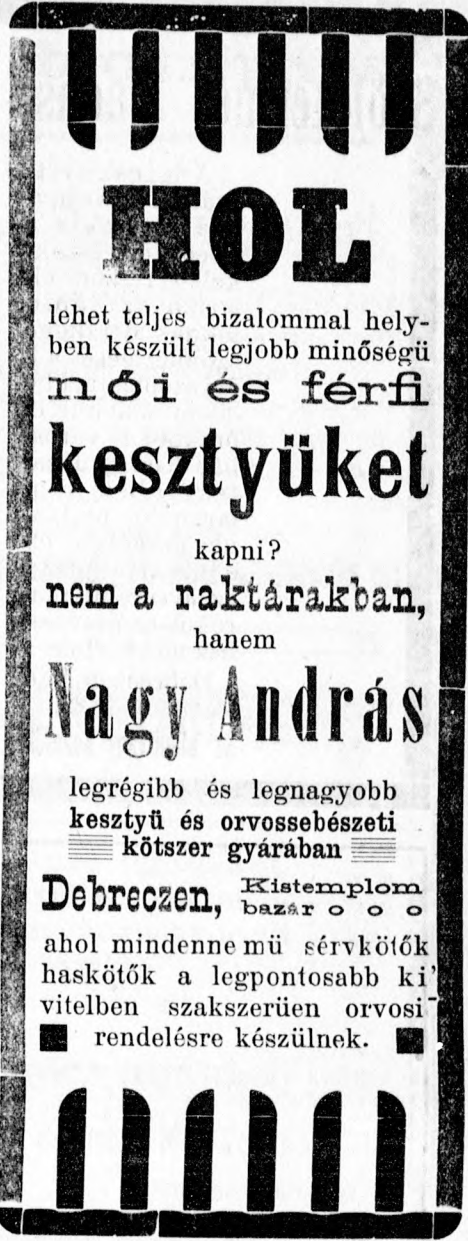
Szabó Lajos Fiai

divat, vászon, és szőnyegraktára
DEBRECZEN, Rózsa-utca 1. sz.

Alapított 1842. évben.

RACZ
Angyal droguériája
illatszertára és kötszer-üzlete
Debreczen,
Piac-utca 42. Lamprecht-palota.
Hungária-kávéházzal szemben.

HOL
lehet teljes bizalommal helyben készült legjobb minőségű női és férfi kesztyűket kapni?
nem a raktárakban, hanem
Nagy András
legrégibb és legnagyobb kesztyű és orvossebészeti kötszer gyárában
Debreczen, Kistemplom bazar o o o
ahol mindenne mű sérvkötők, haskötők a legpontosabb kivitelben szakszerűen orvosi rendelésre készülnek.

Villamos-világítási és erőátviteli berendezések,
lakások, üzletek és egyéb helyiségek részére, legelőnyösebben és a legnagyobb szakértelemmel
a Ganz-féle Villamossági R. T.
debreceni építésvezetősége
(Piac-utca 72. sz.) által készítettnek.
Szakszerű felvilágosítással, tervzetekkel és költségvetéssel bárkinek díjtalanul szolgál.
Villágítótestek, csillárok és szerelvények dus választéka.
Telefon szám: 568

Legtisztább ivóvíz
az artézi forrásviz.
Kapható légmentesen zárt literes palackokban o
Vecsey Zoltán
ebesi artézi forrásviz-vállalatánál
Piac-utca 7. szám.

Szőlőtermés eladás.

A Kaeskovits Iván alapítványhoz tartozó s a Tócsóskert északkeleti részén elterülő szőlőbirtoknak idei függő szőlőtermését a f. évi szeptember hó 30-án délelőtt 12 órakor a városház közgyűlési termében megtartandó nyilvános árverésen eladni kívánjuk s az árverelni akarókat az árveréshez meghívjuk.

Debreczen, 1907 szeptember 22.
Az alapítvány kezelők.

Ezen hely fentartva **Löbl Gyula** és társa, kötszer és fényképészeti szaküzletének hirdetése részére Debreczen, Piac-utca 63. szám alatt.

Császárfürdő BUDAPESTEN. Nyári és téli gyógyhely, a magyar irlgalmassrend tulajdona. Elsőrangú kénes hévízű gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszapfürdők, uszodák, török- kő ét máryfürdők; hőlég-, szénsavas- és villamosviz-fürdők. Ivó és belégzési kura. 200 kényelmes lakószoba. Szolid kezelés, jutányos árak. Prospektus ingyen és bérmentve küld.

175

az Igazgatóság.

Dávidházy Kálmán és Társa

könyvkötészet, diszműkészítés és dobozgyár.
Debreczen, Fűvészkert-utca 9. sz.

Nagyméretben kibővített könyvkötészetünk és diszműves műhelyünk mellett ajánljuk a mélyen tisztelt közönség figyelmébe legújabb berendezett

dobozgyárunkat,

hol a kereskedők, gyárak részére szükséges áru dobozokon kívül czukrárszati és gyógyszerészeti dobozok mindenféle kivitelben megrendelhetők és gyári árban gyorsan készíttetnek.

A közönség számára gyakran szükséges csomagoló-dobozok egyenként is kaphatók.

617

ÚJ ÓRÁS

ékszer-üzlet és javító műhely megnyitott a Hatvan-u. 2. szám alatt. Dusan felszerelt raktár arany, ezüst, tula, nikkell zsebórák és másnemű órákban, csinos kivitelű óra-
o o láncokban o o

Órajavító műhely.

Kopár Károly

Hatvan-u. 2. a volt Horváth G. helyiségében.

Felhívás! a t. gazdálkodók és géptulajdonosokhoz!

Ajánlom vízmentes asztagtakaró és cséplőgépekre való ponyváimat, szegedi kender zsakokat, gypaju zsakokat, pokróczokat, zsakkötöző és dohány-zsinegeket olcsó árban

"HUNGÁRIA" kéveköttő 100 drb. 5 kor,
Kívánatra mintát is küldök.

WIENER ADOLF

gyári raktára, ponyva és zsakkölcsönző
intézete **DEBRECZEN,**
(Kossuth-u. 27. sz.) 526,

Legszébb! Legjobb! Legtartósabb!
Clace, svéd és szarvasbőr

keztük.

Saját készítményü

sérvkötők, haskötők, gummi
göresérharisnyák, valódi
francia és amerikai gummi
o o különlegességek o o

Schön Sándor keztük, kötszer és orvosi mű-
szertárában **DEBRECZEN,**
Piac-utca 12. sz. (Stencinger ház).

ALAPITTATOTT: 1876-ban.

SCHMIDT S. Elvállal mindennemű hang-
zongora és hang-
szer készítő.
DEBRECZEN. Elvállal mindennemű hang-
szerek és zongorák javi-
tását és hangolását, ugy-
szintén gramofon és fo-
nográf javítást.

Előrehaladt idény miatt

nagy occassió vásár

a
nap- és eső-ernyő gyárban.

Piac-utca 43. sz.

Csinos, színes napernyők . . . 1-80
Elegáns fél selyem napernyők 2-50 3-
A legfinom. félsely. napernyők 4- 4-50
Elegáns mosható, vászon ernyők . 4-50
Tiszta selyem ernyők . 5- 6- 7-
Fekete eső-ernyők és antucás 20 száza-
lékkel leszállítva. Eredeti francia mell-
fűzők 3 K-tól kezdve.

Javítások és áthuzások olcsón és pontosan
eszközöltessenek.

Ritka alkalom!

Leltározás alkalmával raktárunk-
ban óriási mennyiségű

őszi- és téli

női ruhaszöveteket

szállítottunk le, melyeket
mélyen gyári árun alul
árusítunk el

Bosznay J. és Társa

női divat áruháza
Debreczen, Kossuth-utca 5. szám.

FAZEKAS IMRE

Villamos, villágítás és erőátviteli
vállalat, az egyesült villamossági r.
t. képviselője **Kossuth-utca 50. sz.**

Elvállal a villamos szakmába
vágó mindennemű munkát, u. m.
üzletek, magán lakások világítási
és szellőztető. Telefonok, szoba-
sürgönyök stb. szakszerű beren-
dezését. Malmok, gyárak önálló
üzemü berendezését, bővítését és
gépek javítását. — Felvételek és
o o költségvetés díjtalan. o o

Legbiztosabb szépitőszér a

Fáy-féle Arc-Crém

hatása csodás! Szépit, fiatalít! Leg-
kítűnőbb szer szeplő, májfoltok, pat-
tanások és az arcbőr tisztálanságai
ellen. Egy tégely 1 kor., hozzá való
„Fáy“ szappan 1 korona.

illatszerek minden illatban
1-2-3 koronés üvegje.

Ugyancsak legnagyobb raktára minden bel-
és külföldi gyógyszer különlegességeknek,
pipere cikkeknek és hasonszervi gyógyszer-
eknek. Kapható a készítő

Grósz Nagy Ferenc

gyógyszerésznél
DEBRECZEN, Kossuth-u. 8.

„Arany egyszarvu“ gyógyszerártár.
Telefon 496. szám.

Debrecen 1907
220

Minden jó bizonyítványu tanuló!

Kellemes és értékes meg-
petésben részesül, csak jőjjön
el taneszközöket vásárolni

Mihály Sámuel

papír-, író- és rajzszer keres-
kedésében

DEBRECZEN,

Főter 30. szám

Drécher sörcsarnokkal
szemben.

Kulcsár József bronzműves.

DEBRECZEN, Szent Anna-utca 6. szám.

Készít mindennemű

sárgaréz és bronzárukat,

légszesz, acetylen és villamos csillárokat. Csillárok
átalakítását petroleum és légszeszről villamosra, vagy
légszesz és villamosra (combináltra).

Uj átalakításokat és minden e szakmába vágó ja-
vításokat elfogad, gyorsan, szakszerűen és jutá-
nyos árak mellett eszközöl.

646

Levelező-lapon tessék értesíteni, házhoz megyek a munkát átvenni.

UJ ZSÁKKÖLCSÖNZŐ INTEZET.

A gazda közönség figyelmébe.

Van szerencsém a gazdálkodó és géptulaj-
donosok b. figyelmébe ajánlani azon körülményt,
hogy Debreczenben Piacz-utca 66. szám alatt
zsákkölcsönző intézetet nyitottam. Raktáron tar-
tok legjobbmínőségű kenderzsákokat, melyeket
jutányos áron bocsájtok a gazdálkodók és géptu-
lajdonosok rendelkezésére.

Raktáron tartok továbbá vízmentes pony-
vákat, elsőrendű anyagból készült zsákkötöző és
dohány zsineget, és minden e szakmába vágó dol-
gokat, melyeket jutányos áron árulok.

Tisztelettel

Bergel Dániel

zsák és ponyvakölcsönző intézete Debreczenben,
Piacz-utca 66. szám.

„Bankegyesület Részvénytársaság“

Debreczen, Piac-utca 72. sz.

Foglalkozik a banküzlet összes ágazataival.
Leszámítol váltókat, utalványokat, nyílt tételeket stb.
Törlesztéses vagy kamatozó kölcsönt nyújt beke-
belezés mellett földbirtokokra és házakra.
Előleget ad értékpapírokra, árukra stb.
Átvész tőzsdei megbízásokat.
Elfogad betéteket könyvecskékre, folyó (chek) szám-
lára, pénztárjegyekre és
vállalkozik minden egyéb bankügylet kötésére is.

Az igazgatóság,

Szüretelő eszközök!!!

borsajtók, zúzó, put-
tonok, bornyomózsák

(mind magyar gyártmány), ólom sörét és
vadászöltények raktára

Sesztina Lajos

vaskereskedésében

DEBRECZEN, Piacz-utca 23. sz.

Donogán és Somossy

DEBRECZEN, KISTEMPLOMBAZÁR.

Menyasszonyi kelengye, vászon,
szőnyeg és divatruházába meg-
érkeztek az

őszi divat gyönyörű újdonságai,

ruhakelmék, flanellek, bársonyok
blous selymek, velezek. Valódi
persa szőnyegek — Linaleum.

Órlási raktár!

Ha köszvényben vagy csuzban szenved, ha rheumaticus bántalmak gyötrik,
használja az orvosilag kipróbált s kiváló jónak elismert

Tölgyfa-balzsamot,

mely a legrövidebb idő alatt megszünteti s gyógyítja a legfájdalmasabb köszvényes
vagy csuzos betegségeket, hát- és derekfájást, a kezek és lábak csúres szaggatását.

A tölgyfa-balzsam a balzsamok királya,

mert hatása gyors s biztos. Mint lob- s daganatoszlító szer is páratlan!

Csak külsőleg használandó, egyszerű bekenés által.

Egy próba meggyőz arról, hogy a tölgyfa-balzsam legjobb szer a csúz, köszvény,
rheuma, ülőidegzésbe (ischiás) ellen feltalált összes szerek között.

1 üveg tölgyfa-balzsam ára: 1 korona 50 fillér.

Kapható:

Mihalovits Jenő gyógyszertárában Debreczenben.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Díja: 10 szóig 40 fillér, minden további szó 4 fill., vastagabb betűkkel szedett szó 6 fill.

□ □ Apró hirdetések előre fizetendők. □ □

Levélbeli tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges levélbélyeg is beküldetik.

Fiatall fiu felvétetik azonnal, Márkus borkereskedésében, Piac-utca 55.

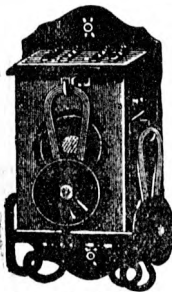
Eladó 8 hektoliter érmelléki bor Péterfi-utca 18.

Tanuló fizetéssel fölvetetik Krausz Gyula kézimunka és rövidáru üzletében Kossuth-utca 15. sz.

Csemege szőlőt ajánlok kereskedők- és magánfogyasztók részére a legolcsóbb napi ár mellett. Darvas Miksa szőlő kivitele Debreczen. Telefon 294. 725

Eladó 15 kas méh Szilágyi Józsefnél Alsó-Józsán. 830

Egy áruasztal (pult) fiókokkal és ócska ablakok eladók Piac-u. 46. Békés Lajosnál.

Új elektrotechnikai vállalata.

Világítás, házi és magán telefonok, villanycsengők berendezése és karban tartása (évi bérlet mellett), orvosi és fizikai műszerek kő-zítése és javítása, gáz, benzín és elektromotorok szerelése és javítása, legújatnyosabban és legnagyobb szakértelemmel csak **FÖLDES és VAJNER** elektrotechnikai vállalatánál Debreczen Piac-utca 26. sz. alatt eszközölhetők saját nyelvező és galvanizáló-telep. Telefon szám 210. 470

Divatos, jó és mesés olesón kaphatók: női ruha kelmék, selymek, vászonneműek, függönyök, ágycer-ritók, meleg alsók.

Boros Testvéreknél

Debreczen, Kossuth-u. 6.

14—16 éves

kifutó fiuk havi fizetésel felvétetnek a kiadóhivatalban: Arany János-utca 2-ik szám, (Hungária kávéház).

László Zsigmond állatorvosi rendelő irodája

nagy és kis állatok részére.

Foganatosít helyben és vidéken:

Állatvizsgálatokat, védő-

ohtásokat, heréléseket, tu-

berkulinozasi eljárásokat,

állatbiztosításokat, állat-

állományok rendszeres

évi felügyeletét, kosmeti-

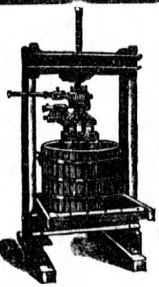
kai operatiokat.

Debreczen, Csapó-u. 30.

Telefon 558. szám.

„36 darab erdélyi 6 és esjármos ökor bérlet letelte miatt eladó. Érték zhetnileh tLÁZÁR ISTVÁN urad. bérlnél Szilágy-nagy- falub n°.

Nyavalyatörés, görcs álmattanság és más ideges állapotok. szerven, kéjjen itatol, ingyen és bérmentve kapható a szabad, hallyu gyogyszeriar állal Majnafranktur 180

„URSUS“

a legtökéletesebb s szabadalmazott

Borsajtó

felső nyomással három áttétellel, acélgerenda szerkezet, legmagasabb nyomó képesség. A törköly egy darabban kiemelhető. A must vasrészekkel nem érintkezik, ezáltal a bor megfeketedése kizárva. Könnyű kezelés, kevés munkaerővel. Honi gyártmány.

Szőlőszeti, borászati és pincészeti cikkekől, valamint vadászfegyverekről és vadászati felszerelésekről képes árlap ingyen, bérmentve.

Löpor árulás **TÓTH GYULA** vaskereskedő, Debreczen, Főter.

Férfi Legjobb gyártmányu. Legujabb formájú kemény-, puha-, férfi és fiukalapok

o Legjobb szabásu o **ingek kalap** 40 százalékkal olcsóbban szerkezhetők be, mint bárhol. o

Mesés szép nyakkendők, utazókofferek, bőröndök **gyári** „Nyakkendő király“-nál Főposta mellett. ::

a legizlésebb uri divat cikkek 40 százalékkal olcsóbban, mint bárhol. Nyakkendő királynál a Főposta mellett.

raktár.